

Hevostallin ympäristöasioita

Tallikohtaisen ympäristönhoidon pääkohtia ovat pihaympäristön yleisen siisteyden lisäksi lannankäsittely, lannan varastointi, ulkoilualueiden hoito, jätehuolto ja jätevesien käsittely.

Hevostallien ympäristöasioita valvoo kunnan ympäristönsuojeluviranomainen eli käytännössä kunnan ympäristötarkastaja. Heiltä saa lisätietoa ympäristösäädöksistä ja -määräyksistä. Ympäristönsuojeluviranomainen voi tekemänsä tarkastuksen nojalla antaa kehoituksia ja määräyksiä puutteiden korjaamiseksi. Mikäli hevosten pidolle on annettu ympäristölupa, sen noudattamista valvoo luvan myöntänyt viranomainen eli yleensä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, -poikkeustapauksissa alueellinen ympäristökeskus.

Ympäristölupa

Hevostalli tarvitsee ympäristöluvan, jos se on tarkoitettu vähintään 60 hevoselle tai ponille. Tätä pienempikin talli voi olla luvanvarainen, jos siitä saattaa aiheutua

kohtuutonta haittaa naapureille. Ympäristölupa voidaan edellyttää edellä mainittua luparajaa pienemmältä tallilta myös, jos se sijaitsee tai sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjaviesialueella ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Pienten luparajan alittavien eläinsuojien, kuten taajamien pienten hevostallien haitallisia ympäristövaikutuksia voi kunnan ympäristöviranomainen vaatia poistamaan esimerkiksi ympäristönsuojelulain 85. § perusteella.

Tallihanketta suunnittelevan on tärkeä olla yhteydessä kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristöviranomaisiin jo hankkeen suunnitteluvaiheessa. Näin rakentamista ohjaava lainsäädäntö, kuntakohtaiset määräykset yms. seikat voidaan ottaa huomioon riittävän ajoissa.

Lantala

Tallin rakennushankkeen yhteydessä on otettava huomioon, että tallikokonaisuuteen kuuluu aina myös lantavarasto. Valtioneuvoston niin sanottu nitraattiasetus (931/2000) sisältää lannan varastointia ja levitystä koskevia määräyksiä ja suosituksia sekä nitraattidirektiivin edellyttämät hyvän maatalouskäytännön ohjeet. Nitraattiasetus koskee kaikkia eläinsuojia ja kaikkea pelto- ja puutarhaviljelyä.

Edellä mainitun asetuksen mukaisesti lanta on varastoitava tiivispohjaisessa lantalassa, joka on mitoitettu 12 kuukauden aikana kertyvälle lantamäärälle riittäväksi. Lantalan ohjetilavuus 12 kuukauden varastointia varten on 12 neliometriä hevospaikkaa kohden ja 8 neliometriä ponipaikkaa kohden. Lantalatilavuudesta voidaan vähentää laidunkauden (neljä

Vasemmalla: Hyvin hoidettu talliympäristö vähentää ympäristökuormitusta ja luo viihtyvyyttä.

kuukautta) aikana laiturille jäävän lannan osuus. Jos hevoset ovat laidunkautena yöt sisällä, vähennyksestä otetaan huomioon vain puolet.

Varastointitilan mitoituksessa otetaan huomioon myös viljelijöiden yhteiset varastot, asianmukaiset suppeat jaloittelalueet ja pihattotyypiset kuivikepohjat. Lantavarasto tarvitaan kuitenkin kuivikepohjasta lannanlevityskiellon aikana (15.10.–15.4.) poistettavalle lannalle sekä hevosten ulkoilma-alueelta kerätyille sonnalle. Kannattaa ottaa huomioon myös se, että lannan määrä voi käytetystä kuivikkeesta ja työtaivoista riippuen olla myös huomattavasti ohjemitoitusta suurempi.

Lantalan koko voi olla normien mukaista pienempi myös silloin, mikäli lantaa luovutetaan vastaanottoon luvan saaneelle toimijalle tai lantaa myydään tallilta pakatuna. Kaikissa näissä tapauksissa tallinpitäjän on tehtävä vuosittain valvontailmoitus kunnan ympäristöviranomaiselle. Luovutusta tai patterointia odottava lanta tulee varastoida tiivispohjaisella siirtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla.

Lannan varastointi lantapatterissa ei korvaa lantala

Lannan varastointi lantapatterissa on mahdollista vain poikkeustapauksissa, perustelluista syistä. Poikkeuksina voidaan hyväksyä työtekniset ja hygieeniset syyt, kuten kelirikko, jolloin lantaa ei pääse

levittämään pellolle tai pitkät etäisyydet levityspelloille. Patteroinnista on tehtävä etukäteen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Lannan patterivastointi ei voi siis korvata lantala, vaan patterointi on aina poikkeustapaus, joka hyväksytään erikseen.

Ympäristöministeriön julkaisemassa Hevostallien ympäristönsuojeluohjeessa on käsitelty muun muassa lannan käsittelyä, varastointia sekä kuivikemateriaalien ominaisuuksia. Ympäristönsuojeluohje löytyy internet-sivuilta www.ymparisto.fi.

Ohjeita lantalan rakentamiseen saa maa- ja metsätalousministeriön ohjeesta "Kotieläinrakennusten ympäristönhuolto, MMM-RMO C4" www.mmm.fi

Jätevesien käsittely hevostalleilla

Viemäriverkoston ulkopuolella sijaitsevien kiinteistöjen, myös hevostallien, jätevesien käsittelystä säädetään vuoden 2004 alusta voimaan tullessa haja-asutusalueiden jätevesiasetuksessa eli ns. talousjätevesiasetuksessa (542/2003).

Tallien jätevesiä ovat tallitilojen ja hevosten pesuvedet sekä sosiaalitilojen jätevedet. Tallien jätevedet voidaan johtaa joko yhteiskäsittelyyn asuinrakennuksen jätevesien kanssa tai vaihtoehtoisesti erilliseen järjestelmään.

Varistorakennuksen pätyyn on rakennettu siisti, katettu lantala.

Jätevesijärjestelmän rakentamiseen tarvitaan lupa

Uuden asetuksen myötä jätevesijärjestelmän rakentamisesta tuli muuta rakentamistoimintaa vastaavaa. Järjestelmän rakentaminen vaatii kunnan rakennusvalvontaviranomaisen myöntämän rakennusluvan. Lupaharkintaa varten lupahakemukseen liitetään suunnitelma uuden jätevesijärjestelmän rakenteesta. Suunnitelmassa esitettävien tietojen perusteella rakennusluvan myöntäjän on voitava varmistua, että esitetyllä käsittelyratkaisulla voidaan päästä kiinteistöllä sovellettavan puhdistusvaatimustason mukaiseen lopputulokseen.

Olemassaolevan rakennuksen jätevesijärjestelmän rakentamiselle tai saneeraamiselle haetaan toimenpidelupa.

Milloin vanhan kiinteistön pitää uusia jätevesijärjestelmänsä?

Jätevesijärjestelmät pitää saneerata määräykset täyttäväksi vuoden 2013 loppuun mennessä. Tehtyjen selvitysten perusteella voidaan todeta, että noin 2/3 vanhoista kiinteistöistä ei täytä nykyisiä vaatimuksia.

Selvitys kiinteistön jätevesijärjestelmästä on tehtävä nyt

Ennen asetuksen voimaantuloa rakennettujen kiinteistöjen on täytynyt tehdä selvitys kiinteistön nykyisestä jätevesijärjestelmästä vuoden 2007 loppuun mennessä. Selvitys säilytetään kiinteistöllä ja pyydettyä se on esitettävä viranomaiselle. Selvityksessä kuvataan käytössä olevan jätevesijärjestelmän rakenne, kunto ja huoltotapa niin tarkasti, että sen perusteella voidaan arvioida järjestelmällä saavutettava puhdistusteho. Selvitys toimii samalla kiinteistön jätevesijärjestelmän huolto-ohjeena.

Jätevesien käsittelyjärjestelmien valvonta sekä neuvonta kunnassa kuuluu rakennusvalvonta- sekä ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Nykyinen lainsäädäntö edellyttää myös yksittäiseltä kiinteistöltä tehokasta puhdistusta ja vuoden 2013 loppuun mennessä kaikilla keskitehty viemäriverkoston ulkopuolella sijaitsevilla kiinteistöillä on oltava käytössä toimiva jäteveden käsittelyjärjestelmä.

Anne Luttinen

